

Vaikutusten ennakkoarviointi

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekoaikavälillä

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:

Kansalaisopiston
henkilöstöjärjestelyt

Toteutusvaihtoehto 1

Kansalaisopiston
opintosihteerin toimen
täyttämättä jättäminen

Toteutusvaihtoehto 2

Edellisen lisäksi
tuntiopettajien työn
vähentäminen 2300 h
jäsenkuntien leikatessa
tilaustaan kaudelle 2025 -
2027 sekä
kustannustehokkuuden
lisääminen ryhmien
muodostamisessa.

Toteutusvaihtoehto 3

Edellisten lisäksi kolmen suunnittelijan todennäköisesti eläköityessä vuosina 2027-2028, tarkastellaan opetuksen resursseja ja suunnittelijahenkilöstön tarvetta ja yhden suunnittelijan htv/vuosi vähentämistä.

Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Arvioitu päätösaikataulu:

1. kohta elokuu 2024. 2. kohta vuoden 2025 alusta ja 3. kohta 2028 alusta.

Valmistelijat:

Tero Väänänen

Valitse vaikutusten ennakoarvointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppistä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☒ Kyllä
4. Kaupungin talous	☐ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Kansalaisopiston opiskelijat, tuntiopettajat, vakituiset työntekijät sekä kuntalaiset.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Työikäiset

Vähemmän mahdollisuuksia fyysisen kunnon ja terveyden ylläpitoon.

Ikäihmiset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Työikäiset

Vähemmän mahdollisuuksia sosiaalisiin kontakteihin ja itsensä kehittämiseen.

Ikäihmiset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Ei vaikutuksia.

Työikäiset

Tuntiopettajien työt vähenevät ja heidän toimeentulonsa heikkenee.

Ikäihmiset

Ei vaikutusta.

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Työikäiset

Kansalaisopiston palveluiden saatavuus heikkenee. Opetusta toiminta-alueen reunoilla vähemmän. Myös asiakaspalvelun taso laskee ja tavoitettavuus vähenee. Puhelinpalvelun aikoja joudutaan supistamaan ja siten jonotusaika puhelinpalveluissa pitenee.

Ikäihmiset

Henkilökohtaisen palvelun väheneminen vaikeuttaa erityisesti ikääntyneiden kuntalaisten palveluita, koska heillä voi olla puutteelliset tietotekniset taidot verkkopalveluiden käyttämiseen.

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Palvelut siirtyvät kauemmas.

Työikäiset

Palvelut siirtyvät kauemmas. Autoilu lisääntyy ja kustannukset nousevat.

Ikäihmiset

Palvelut siirtyvät kauemmas. Autoilu lisääntyy ja kustannukset nousevat.

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Matkat opintoihin kasvavat ja vanhemmilta tarvitaan kyytiä.

Työikäiset

Autoilu lisääntyy ja kustannukset nousevat.

Ikäihmiset

Autoilu lisääntyy ja kustannukset nousevat.

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Työikäiset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Ikäihmiset

Henkilökohtaisen palvelun vähentyminen koskee erityisesti ikääntyneitä, koska heillä voi olla puutteita tietoteknisten laitteiden ja ohjelmistojen käytössä. Heillä ei välttämättä myöskään tarvittavia tietoteknisiä laitteita tai verkkoyhteyksiä.

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Työikäiset

Vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet vähenevät.

Ikäihmiset

Vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet vähenevät.

1.10 Jokin muu, mikä?

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta sidosryhmiltä**

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Kansalaisopiston resurssien vähentäminen heikentää palvelun saavutettavuutta erityisesti ikääntyneiden osalta ja kohdistuu eniten taloudellisesti heikommassa asemassa oleviin kuntalaisiin sekä toiminta-alueen reuna-alueilla oleviin.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Palvelujen tuottamis- ja järjestämisvastuun muutokset, toimintatavan muutos

Ei olennaisia muutoksia.

Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat

Palvelut siirtyvät kasvavassa määrin verkkoon (ilmoittautuminen ja maksaminen).

Henkilöstön määrä ja asema

Yksi opintosihteeri vähemmän 1.8.2024 alkaen. Yhden suunnittelijan vähennys 2028.
Tuntiopettajien työt vähenevät arviolta yhteensä n. 3000 h

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat

Vakituisen henkilöstön tehtävien määrä ei tule vähenemään, koska henkilöstön määrää vähennetään. Laatu pyritään kuitenkin pitämään hyvänä muutoksista huolimatta.

Jokin muu, mikä?

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset:

Henkilöstön määrä vähenee ja siitä johtuen tehtävänkuvat tulevat sisältämään uudenlaisia tehtäviä, joihin ei välttämättä ole osaamista. Täydennyskoulutusta tullaan tarvitsemaan. Voi myös olla, että osa henkilöstöstä tulee hakeutumaan muihin tehtäviin, jos työmäärä on liian suuri, eikä työn sisältö ei enää vastaa koulutusta ja osaamista.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

18.03.2024

Nimi

Tero Väänänen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi
liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

katriina.leppanen@joensuu.fi

Vastaanotettu

2024-03-18 13:18

Vahvistusnumero

e9ec842db1

Vahvistusnumero: e9ec842db1

Aikaleima: 18.3.2024 13.18